

Andrzej Siemieniewski

Wykłady gościnne rabina Michaela Signera

Wrocławski Przegląd Teologiczny 3/1, 119-120

1995

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OMÓWIENIA I RECENZJE

KS. ANDRZEJ SIEMIENIEWSKI

WYKŁADY GOŚCINNE RABINA MICHAELA SIGNERA

21 marca 1995 roku Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu gościł rabina Michaela A. Signera, profesora kultury i myśli żydowskiej na Wydziale Teologii amerykańskiego Uniwersytetu Notre Dame w South Bend w stanie Indiana. Rabin Signer studiował literaturę hebrajską w Los Angeles oraz mistycyzm żydowski w Jerozolimie. Tytuł rabina uzyskał w 1970 roku w Cincinnati, a doktorat w 1978 roku w Toronto. Michael Signer jest autorem książek i artykułów dotyczących zarówno chrześcijańskich, jak i żydowskich interpretacji Pisma Świętego.

Pobył rabina Signera na PFT rozpoczął się wykładem we wtorek 21 marca o godz. 8.00 dla kleryków seminarium wrocławskiego (kursów od II do VI). Wobec zebranych około 100 alumnów omówiony został temat: *Stworzenie, Objawienie, Odkupienie: najważniejsze motywy liturgii żydowskiej*. Alumni dowiedzieli się o teologicznej interpretacji żydowskiej modlitwy *Szema* i związanych z nią błogosławieństw, recytowanych w liturgii bezpośrednio przed i po *Szema*.

O godz. 11.15 słuchacze studium licencjackiego i doktoranckiego PFT mieli okazję wysłuchać wykładu na temat: *Żydzi i chrześcijanie czytają Pismo: komentarz do Księgi Kapłańskiej, rozdz. 16 (ciało i duch, ofiara i zadośćuczynienie w egzegetycznej tradycji judaizmu i chrześcijaństwa)*. Główną tezę tego wystąpienia można streścić w twierdzeniu, że analiza rytów ofiarniczych opisanych w Starym Testamencie pozostawała żywym źródłem dla myśli teologicznej w obu wspólnotach religijnych, dla zrozumienia potrzeby odnawiania przymierza i przebaczenia. W wykładzie uczestniczyło około 90 słuchaczy.

Ostatnim wystąpieniem rabina Signera, o godz. 15.00, był wykład: *Stolica Apostolska a Żydzi: wczoraj, dziś, jutro*. Uczestniczyli w nim słuchacze I i II roku studium teologii (cykl B) w liczbie około 120 osób. Przegląd historycznych napięć pomiędzy dwiema społecznościami, chrześcijańską i żydowską, wykazał jednak wiele obiecujących możliwości dialogu i współpracy, które szeroko otworzyły się szczególnie po Soborze Watykańskim II i ogłoszeniu deklaracji *Nostra Aetate*.

Wszystkie trzy wykłady zaowocowały za każdym razem ożywioną dyskusją. Ze strony studentów teologii padały pytania dotyczące sposobu pojmowania osoby Jezusa Chrystusa wśród wierzących żydów, relacji między Kościołem a wspólnotami żydowskimi oraz realiów dialogu żydowsko-chrześcijańskiego. W swoich odpowiedziach rabin wielokrotnie podkreślał potrzebę obustronnego świadectwa wiary.

Powracającym motywem w odpowiedziach rabina Signera była nadzieja na zupełnie nowe i radykalnie odmienione możliwości otwarte po roku 1965, kiedy to w duchu Soboru Watykańskiego II pogłębiono dialog między obiema wspólnotami religijnymi. Nietrudno było też zauważyć głęboki szacunek i podziw, jaki amery-

kański gość żywił wobec osoby Jana Pawła II i wobec jego wypowiedzi i publikacji dotyczących judaizmu. Michael Signer wskazał na książkę *Przekroczyć próg nadziei* jako na publikację zawierającą szczególnie obiecujące sformułowania w sprawie możliwości wzajemnego ubogacenia się duchowego chrześcijan i żydów.

Saeculum Christianum. Pismo historyczno-społeczne. Półrocznik, rok 1 (1995) nr 2, ATK, ss. 323.

Ukazał się drugi numer półrocznika „*Saeculum Christianum*”, pisma historyczno-społecznego, zawierającego wiele ważnych i interesujących tematów.

Obecny zeszyt został poświęcony Księdzu Profesorowi dr. hab. Marianowi Banaszakowi w związku z jego 40-leciem pracy naukowej oraz przejściem na emeryturę. Na Księgę Pamiątkową składają się trzy części. W pierwszej ks. Wincenty Myszor zapoznaje nas z działalnością naukową, dydaktyczną i organizacyjną Jubilata w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Choć autor omawia tylko dwudziestolecie pracy (1972-1992) w ATK, to jednak nawiązuje do jego dokonań naukowych i organizacyjnych na Papieskim Wydziale Teologicznym i Muzeum Archidiecezjalnym w Poznaniu. Ks. M. Banaszak prowadził rozległe badania naukowe, wśród nich m.in. zajmował się archiwaliami (*Katalog Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu*), historią Kościoła w Wielkopolsce, zwłaszcza w XIX wieku. W ATK opracowywał bardzo potrzebną historykom bibliografię historii Kościoła w Polsce. Był współpracownikiem i autorem 232 haseł do *Słownika polskich teologów katolickich*, a także opracował ponad 80 haseł do *Polskiego słownika biograficznego* i *Encyklopedii katolickiej* KUL. Ks. Józef Mandziuk przedstawia bibliografię prac naukowych i popularnonaukowych Ks. Profesora. Dorobek pisarski ks. M. Banaszaka jest ogromny i obejmuje prawie 600 publikacji. Wybitnym jego dziełem jest 5-tomowa *Historia Kościoła katolickiego*.

Druga część pisma zawiera referaty wygłoszone w dniu 10 maja 1993 r. podczas sesji naukowej poświęconej naszemu Profesorowi. Pierwszy – ks. bpa Edwarda Ozorowskiego – zawiera uwagi o metodzie historii teologii. Ks. Daniel Olszewski pisze o przepowiadaniu kościelnym w II Rzeczypospolitej (1918-1939), a o. Janusz Zbudniewek ZP opisuje fundacje paulinów w XVII i XVIII wieku.

W ostatniej części – trzeciej – zostały zaprezentowane artykuły współpracowników, uczniów i przyjaciół ks. Mariana Banaszaka. Nadesłane one zostały prawie ze wszystkich najważniejszych placówek naukowych w Polsce. Otwiera ją artykuł ks. Zygmunta Zielińskiego: *Cuius regio eius religio – principium regnandi*. Ks. Jan Kracik zajmuje się przemianami jakościowymi kultu relikwii w starożytności i wczesnym średniowieczu. Natomiast ks. Konrad Lutyński opublikował artykuł o poznańskich prałatach i kanonikach w XVI w., do którego został dołączony wykaz prałatów i kanoników poznańskiej kapituły katedralnej w XVI w. Na temat więzi metropolitalnej dwóch miast w XVII w.: Wrocławia i Gniezna, pisze ks. bp Jan